

Valstybinės augalininkystės tarnybos bendradarbiavimo su EFSA patirtis

Vaida Devėnienė
Silvija Pupelienė

Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

Augalų apsaugos produktų registravimo skyrius

- Valstybinės augalininkystės tarnybos augalų apsaugos produktų registravimo skyriaus specialistai dalyvauja Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) organizuojamuose:
 - Pesticidų priežiūros tinklo posėdžiuose;
 - Pesticidų rizikos vertinimo peržiūros ekspertų susitikimuose.

- Pesticidų priežiūros tinklo posėdžiuose svarstomi:
 - veikliųjų medžiagų vertinimo klausimai;
 - gairių dokumentų rengimas.
- Posėdžiai vyksta 1-2 kartus per metus.

- Pesticidų rizikos vertinimo peržiūros ekspertų susitikimuose specialistai dalyvauja šiose srityse:
- Ekotoksikologijos
- Toksikologijos
- Pesticidų išlikimo ir pasiskirstymo aplinkoje
- Pesticidų likučių
- Tapatumo, fizikinių cheminių savybių ir analizės analizės metodų
- Ekspertų susitikimai vyksta 3-4 kartus per metus.

- Susitikimų metu svarstoma veikliųjų medžiagų vertinimo metu iškilusios problemos pvz.
 - dėl tyrimų kokybės,
 - dėl galutinių verčių nustatymo,
 - dėl referentinių verčių nustatymo
 - ir kiti su veikliųjų medžiagų rizikos vertinimu susiję klausimai.

- 2016 metais specialistai dalyvavo 2 Pesticidų rizikos vertinimo peržiūros programos ekotoksikologijos ir toksikologijos ekspertų susitikimuose.
- 2017 metais specialistai dalyvavo 4 Pesticidų rizikos vertinimo peržiūros programos susitikimuose: ekotoksikologijos, toksikologijos, išlikimo ir pasiskirstymo ir pesticidų likučių.

- 2016 metais vyko 3 ekspertų susitikimai specialiujų klausimų svarstymui ekotoksikologijos, toksikologijos ir tapatumo, fizikinių cheminių savybių ir analizės metodų klausimais. Jų metu svarstyta:
 - nauji duomenų reikalavimai veikliosioms medžiagoms ir augalų apsaugos produktams
 - veikliųjų medžiagų patvirtinimo atnaujinimo ataskaitų rengimo problemos.

- Lietuva yra veikliosios medžiagos trinexapac-ethyl šalis narė vertintoja, kuri atlieka visų jau ankščiau paminėtų sričių rizikos vertinimą.
- Šiuo metu jau yra įvertinti visų sričių pateikti tyrimai ir atlikti rizikos vertinimai ir parengta vertinimo atnaujinimo ataskaita dėl šios veikliosios medžiagos patvirtinimo atnaujinimo Europos sąjungoje.
- Ataskaita nusiųsta į EFSA ir dabartiniu metu EFSA ir ES šalys gali teikti komentarus.
- 2019 metais Lietuva bus veikliosios medžiagos cimoksanilo šalis narė vertintoja

Mokymai

- 2016, 2017 m. toksikologai dalyvavo EFSA organizuojamuose specializuotuose skaičiuojamosios toksikologijos (QSAR) ir Ribinės normos modeliavimo mokymuose bei statistinių metodų ir jų taikymo rizikos vertinime mokymuose.

- 2016, 2017 m. ekotoksikologai dalyvavo, aplinkos rizikos vertinimo ir augalų apsaugos produktų veikliųjų medžiagų neigiamo poveikio vertinimo mokymuose.
- 2017 m. Pesticidų likučių specialistas dalyvavo likučių vertinimo ir DLK (didžiausios leistinos koncentracijos) nustatymo mokymuose .

- 2017 m. Pesticidų pasiskirstymo ir išlikimo aplinkoje specialistas dalyvavo statistinių metodų ir jų taikymo rizikos vertinime mokymuose.
- Konsultacijos, susirašinėjimas su EFSA ekspertais elektroninėje erdvėje. Prašomos informacijos pateikimas.

Lūkesčiai ir problemos

- Reikėtų specifinių mokymų dėl veikliųjų medžiagų vertinimo.
- Sudėtinga aktyviai dalyvauti veikliųjų medžiagų patvirtinimo atnaujinimo procesuose.

Bendradarbiavimas su EFSA fitosanitarijos srityje

Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos ir Fitosanitarijos skyriaus specialistai dalyvauja:

- EFSA ekspertų darbo grupė „Kenkėjų rizikos analizė“ (nuo 2008 m.)
- EFSA ekspertų darbo grupėje „Augalų sveikatingumo srities rizikos vertinimas“ (nuo 2010 m.)

EPPO-EFSA seminare „Modeliavimas fitosanitarijoje – kaip modeliai gali padėti kenkėjų rizikos įvertinimui ir sprendimų dėl jų valdymo priėmimui“

- Darbo grupės susitikimai vyksta 1-2 kartus per metus.
- LT atstovai – S. Pupelienė, G. Vaicekauskienė

Augalų sveikatingumo EFSA darbo grupėse svarstomi klausimai - 1

- augalams, jų produktams ir susijusiems objektams (pvz. dirvožemiui, medienai) kenksmingų organizmų rizikos vertinimo dokumentų, vertinimo metodologijos aptarimas;

Augalų sveikatingumo EFSA darbo grupėse svarstomi klausimai - 2

- augalų sveikatingumo srities priežiūros ir rizikos vertinimo sąlytis. Supažindinimas su kitų sričių (pvz. veterinarijos) analogiška sistema bei duomenų bazės struktūra;
- duomenų bazės ir jų archyvavimo, paieškos sistemos, susijusios su augalų sveikatingumu ir reikalingos augalų sveikatingumo srities rizikos vertinimui kūrimas, pristatymas;

Augalų sveikatingumo EFSA darbo grupėse svarstomi klausimai - 3

- naujos augalų sveikatingumo srities rizikos vertinimo metodologijos diegimas;
- Europos Sąjungos valstybių narių pristatymai apie atliekamą šalyje rizikos vertinimą.

Susitikimų darbotvarkės ir ataskaitos skelbiamos EFSA tinklalapyje

Lūkesčiai EFSA kontaktiniam asmeniui

- Informacijos apie EFSA organizuojamus renginius, susitikimus fitosanitarijos (augalų sveikatingumo) klausimais – rizikos vertinimo, priežiūros, kontrolės, fitosanitarinių tyrimų – sklaida

AČIŪ UŽ DĒMESĪ!

